

Předmluva

Linuxový a T_EXový seminář se uskuteční teprve počtvrté. Přesto si myslím, že má už bohatou tradici. Program je rozsáhlý a zájemců o účast i o prezentaci příspěvků na semináři je dostatek. Naše konference je nejen souborem přednášek o nových technologiích, ale také prostorem pro osobní setkání lidí s podobným zaměřením. Jistě rádi vyměníme jednou za čas e-mailovou komunikaci za rozhovor z očí do očí. Myslím, že hlavní věc, na které se shodneme, jsou principy volně šířeného softwaru.

V květnu jsme se mohli podívat v Praze na přednášku významného zakladatele myšlenek volného softwaru Richarda Stallmana. Tento muž navštívil v Evropě mnoho zemí a snažil se vysvětlit nebezpečí, které s sebou nese možnost schválení softwarových patentů. Asi není třeba účastníkům našeho semináře vysvětlovat podrobně, o co jde. To by bylo nošení dříví do lesa. Vždyť mnoho účastníků se aktivně podílelo na organizaci Stallmanova pobytu v Praze nebo se připojili k protestním akcím v Bruselu proti softwarovým patentům. Dovolím si proto v tomto krátkém úvodu nezmínit věci zásadní, ale zaměřím se na jednu nicotnou drobnůstku. Ta se projevila v první odpovědi Richarda v diskusním pořadu České televize „Události, komentáře“. Docela mě to vyvedlo z míry, když místo toho, aby Stallman věnoval hlavní čas na vysvětlení problému softwarových patentů a myšlenek svobodného software laickému posluchači, začal jej hned z kraje unavovat tím, že všichni, kteří před slovem Linux nevyslovují zřetelně a s důrazem zkratku GNU, jsou mírně řečeno nevzdělanci. Znáám historické pozadí tohoto problému, ale přeci jen mě to přinutilo k novému zamyšlení. Proč jednu sekci našeho semináře nazýváme Linuxová a ne GNU/Linuxová nebo ještě lépe GNU-sekce? Vždyť v mnoha případech se tam mluví o aplikacích, které v principu mohou běžet na libovolném jádře. Tyto aplikace mají často kořeny v GNU hnutí, ale existují i výjimky: například příspěvek o Javě nemá jednoznačnou spojitost ani s Linuxem ani s GNU. Autor jiného příspěvku to vyřešil fikaně: napsal do svého zdrojového textu pro sborník: `\def\Linux{GNU/Linux}`. Neměli bychom totéž udělat s názvem sekce? Myslím si, že ne. Prostě jsme ji nazvali Linuxová proto, že ty aplikace pouštíme, vyvíjíme, ladíme a provozujeme na Linuxu, i když za pomoci řady GNU aplikací ale i jiných aplikací. Nebo jen proto, že jsme se tak svobodně rozhodli. Snad to nebude Stallmanovi moc vadit:–).

T_EX měl v době vzniku GNU už svá první léta za sebou a byl koncipován jako volně šířený software, ačkoli s autorovou poněkud svéráznou licencí. Chtělo se mi proto položit Stallmanovi otázku, zda se při svém názorovém vývoji před položením základních kamenů GNU neinspiroval například T_EXem. Nakonec z toho ale sešlo.

Věřím, že právě myšlenka svobodného softwaru obě sekce našeho semináře i oba hlavní pořadatele spojuje a umožní nám ještě dlouho pořádat taková setkání, jako je toto. Všem účastníkům semináře přeji mnoho příjemných zážitků ať už v odborné nebo ve společenské rovině.

Praha, červen 2004

Petr Olšák za organizační výbor S_LT